

pieczęć szkoły / placówki

SPRAWOZDANIE

z podjętych działań w ramach ubiegania się
o
CERTYFIKAT „Szkola Patriotów”
w roku 2023

Nazwa przedszkola/ szkoły	Szkola Podstawowa im. Szlaku Orlich Gniazd w Kusiętach
Adres przedszkola/szkoły	Kusięta 208, 42-256 Olsztyn, powiat częstochowski.
Dyrektor	mgr Mariusz Żołędziwski
Koordynator szkolny	mgr Marek Romański
Telefon	343285036

I. Miejsce pamięci (adres)

Skrajnica - grób w lesie przy drodze między Skrajnicą a Olszynem - Odrzykoniem.

II. Opis miejsca pamięci, bohaterów, wydarzeń oraz informacji o przygotowaniu notacji do IPN.

Grób zbiorowy, wojenny - mieszkańców Skrajnicy - Pelagii i Józefa Cabanów a także Franciszka Stolarczyka oraz Antoniego Cabana i dwóch nieznanymi partyzantów rozstrzelanych 11.07.1944 roku przez Niemców. Pomnik postawiony przez Urząd Gminy Olsztyn w latach 80. XX wieku.

- Tragiczne wypadki miały miejsce we wsi Skrajnica 11 lipca 1944 roku. Niemcy zamordowali rolnika Franciszka Stolarczyka, jego krewnych Józefa i Pelagię Cabanów oraz Antoniego Cabana oraz dwóch członków ruchu oporu, którzy przebywali w tym czasie w ich domu. Ciała zamordowanych pogrzebano w polu w pobliżu gospodarstwa.

- Ciała mieszkańców Skrajnicy - Pelagii i Józefa Cabanów oraz Franciszka Stolarczyka, rozstrzelanych 11.07.1944 r. przeniesiono na cmentarz parafialny do Olsztyna. Pozostałe ciała są w miejscu pamięci na Skrajnicy.

- Koordynator projektu mgr Marek Romański – nauczyciel Szkoły Podstawowej w Kusiętach zgłosił do Gminy Olsztyn odnalezioną w archiwum wojskowym w Rembertowie listę nazwisk poległych żołnierzy polskich w wojnie polsko – bolszewickiej 1920 roku z Gminy Olsztyn (24 osoby) w tym sześciu z Kusiąt. IPN nie posiadał na ten temat żadnej informacji.

III. Przebieg podjętych i zrealizowanych w każdym miesiącu działań dot. uczestników wydarzeń historycznych oraz wybranych miejsc pamięci i ich bohaterów,

Miesiąc	Działanie	Osoby zaangażowane	Uwagi
luty	Wyszukanie w okolicy nieznanego szerzej miejsca pamięci narodowej poświęconego ważnemu epizodowi w historii Polski (Skrajnica) lub regionu albo osobach zasłużonych w działalności patriotycznej. W archiwum wojskowym w Rembertowie odnaleziono nazwiska poległych żołnierzy polskich w wojnie polsko – bolszewickiej 1920 roku z Gminy Olsztyn (24 osoby) w tym sześciu z Kusiąt.	M. Romański	
marzec	Apel z okazji Narodowego Święta Żołnierzy Wyklętych w tym przypomnienie, że w dniu 27 października 1947 roku w Kusiętach zginął Alfred Kucharczyk zastrzelony przez funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa. Pod koniec XX wieku w Kusiętach prężnie działał oddział Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego "Solidarność" Rolników Indywidualnych. Uczniowie, jak co roku brali udział w trzech etapach XXII Międzypowiatowego Konkursu Historycznego pt. „Czy znasz historię Częstochowy i regionu Częstochowskiego” pod patronatem Starosty częstochowskiego i Prezydenta Miasta Częstochowy. Finał – marzec 2023 roku. Trzech uczniów w finałowej dziesiątce. Drugie miejsce ucznia z Kusiąt – Bartosza Krawczyka. Nastąpiło sprzątanie grobu w Skrajnicy.	M. Romański Dyr. szkoły	
kwiecień	Wyjazd rowerowy do Skrajnicy na grób poległych. Pod koniec kwietnia - Apel z okazji Święta Konstytucji 3 Maja z przypomnieniem posta, byłego nauczyciela szkoły w Kusiętach z 1920 roku – monarchisty Aleksego Cwiakowskiego.	M. Romański Dyr. szkoły	

maj	<p>Wyjście do drewnianego, odnowionego, również z pomocą społeczności szkoły krzyża na górze za budynkiem szkoły. Rozmowy na miejscu ze starszymi mieszkańcami wsi o historii szkoły, miejscowości i dziejach regionu. Krzyż stoi w tym miejscu od niepamiętnych czasów i stanowi prawdopodobnie pamiątkę walk w naszym regionie z czasów I wojny światowej. W 1914 roku pomiędzy Olsztynem a Mstowem, a więc i także w Kusiętach trwały walki wojsk niemieckich i rosyjskich. Koło krzyża zatrzymywały się także pielgrzymki na Jasną Górę. Jest to tak zwana stara droga z Olsztyna do Kusiąt a dalej do Częstochowy i Mstowa. Widoczne z tego miejsca obok krzyża są Klasztor na Jasnej Górze oraz Klasztor Kanoników Regularnych Laterańskich w Mstowie. Uczniowie brali udział w wycieczce do Krakowa i Wieliczki. Udział osób starszych w festynie szkolnym obok jeziora krasowego.</p>	M. Romański Dyr. szkoły Wychowawcy klas	
czerwiec	<p>Udział delegacji szkoły ze sztandarem i kwiatami na uroczystej Mszy Św. na olsztyńskim Miejscu Straceń z okazji rocznicy pierwszych rozstrzeliwań polskich patriotów oraz procesu 16-tu w Moskwie pod patronatem Prezydenta Miasta Częstochowy i Burmistrza miasta i Gminy Olsztyn.</p> <p>Podsumowanie całorocznych szkolnych zajęć dodatkowych z historii lokalnej prowadzonych przez nauczyciela Marka Romańskiego „własna historia i kultura” oraz „komunikacja społeczna w społeczności lokalnej”. Nauczyciel Marek Romański prowadzi zajęcia według własnych programów z historii regionu. Pan Marek Romański jest autorem 6 książek z historii gminy Olsztyn i kilkuset artykułów popularno – naukowych w mediach elektronicznych na forach społecznościowych.</p>	M. Romański Dyr. szkoły	
lipiec	W początkach lipca rozdano w szkole mieszkańcom zainteresowanym historią lokalną kilka egzemplarzy broszury	M. Romański Dyr. szkoły	

	autorstwa Marka Romańskiego pod tytułem „Historia Szkoły Podstawowej w Kusiętach”.		
sierpień	Praca przy treści napisu na Gminnym Ośrodku Kultury w Olsztynie z nazwiskami poległych w wojnie 1920 roku.	M. Romański	
wrzesień	Apel na początek roku szkolnego przypominający lokalnych bohaterów, w tym absolwenta szkoły w Kusiętach księdza Mariana Pałęgę, który w czasie II wojny światowej studiował z Karolem Wojtyłą – przyszłym papieżem Janem Pawłem II. Był jego kolegą z seminarium w Krakowie. Koordynator projektu Marek Romański był inicjatorem wykładu wygłoszonego dla uczniów klas ósmych szkół z terenu miasta i gminy Olsztyn dr Adama Kurusa z IPN w Katowicach pt. „Działania zbrojne 7 Dywizji Piechoty w okolicach Częstochowy 1-4 września 1939 roku”. Uczniowie brali udział w wycieczce do Warszawy (Muzeum Powstania Warszawskiego, Zamek Królewski).	M. Romański Dyr. szkoły Wychowawcy klas	
październik	Sprzątanie grobu przez uczniów szkoły Podstawowej w Kusiętach na Skrajnicy. Wyjście uczniów na Miejsce Straceń do Olsztyna. W tym miejscu hitlerowcy zamordowali w latach 1940-1944 aż 1968 osób. Wyjścia są co roku. Udział uczniów i nauczycieli w przedstawieniu patriotycznym w Olsztynie teatru im. A. Mickiewicza z Częstochowy pt. „Obrona Olsztyna”. Udział społeczności szkoły w promocji albumu historycznego naszego nauczyciela Marka Romańskiego pod tytułem „Zrębice – szkice z dziejów parafii i miejscowości”. Przygotowanie tablicy na Gminnym Ośrodku w Olsztynie tablicy z nazwiskami poległych żołnierzy w wojnie polsko – bolszewickiej 1920 roku z Gminy Olsztyn (24 osoby) w tym sześciu z Kusiąt. Uroczyste odsłonięcie tablicy na GOK w Olsztynie odbędzie się 11 listopada 2023 roku w obecności wysokich władz lokalnych i duchowieństwa.	M. Romański Dyr. szkoły Wychowawcy klas	

IV. Opis podjętych działań upowszechniających informacje o wydarzeniach lokalnych oraz bohaterach walczących o niepodległość.

Wyszukanie w okolicy nieznanego szerzej miejsca pamięci narodowej poświęconego ważnemu epizodowi w historii regionu. Wyszukano - Grób zbiorowy, wojenny - mieszkańców Skrajnicy - Pelagii i Józefa Cabanów, a także Franciszka Stolarczyka oraz Antoniego Cabana i dwóch nieznanymi partyzantów rozstrzelanych 11.07.1944 roku przez Niemców. Koordynator projektu pozyskał informacje o osobach zasłużonych w działalności patriotycznej. W Archiwum Wojskowym w Rembertowie odnaleziono nazwiska poległych żołnierzy polskich w wojnie polsko – bolszewickiej 1920 roku z Gminy Olsztyn (24 osoby) w tym sześciu z Kusiąt. W marcu zorganizowany został apel z okazji Narodowego Święta Żołnierzy Wyklętych w tym przypominano, że w dniu 27 października 1947 roku w Kusiętach zginął Alfred Kucharczyk zastrzelony przez funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa.

Następnie uczniowie posprzątaли grób w Skrajnicy. Nastąpił wyjazd rowerowy do Skrajnicy na grób poległych. Odbыл się rajd rowerowy ze szkoły do miejsca pamięci. Uczniowie, jak co roku brali udział w trzech etapach XXII Międzypowiatowego Konkursu Historycznego pt. „Czy znasz historię Częstochowy i regionu Częstochowskiego” pod patronatem Starosty częstochowskiego i Prezydenta Miasta Częstochowy.

Odbыл się wyjście do drewnianego, odnowionego również z pomocą społeczności szkoły krzyż na górze za budynkiem szkoły. Odbывают się tutaj rozmowy ze starszymi mieszkańcami wsi o historii szkoły, miejscowości i dziejach regionu. Krzyż stoi w tym miejscu od niepamiętnych czasów i stanowi prawdopodobnie pamiątkę walk w naszym regionie z czasów I wojny światowej. W 1914 roku pomiędzy Olsztynem a Mstowem, a więc i w Kusiętach trwały walki wojsk niemieckich i rosyjskich. Koło krzyża zatrzymywały się także pielgrzymki na Jasną Górę. Jest to tak zwana stara droga z Olsztyna do Kusiąt a dalej do Częstochowy i Mstowa. Widoczne z tego miejsca obok krzyża są Klasztor na Jasnej Górze oraz Klasztor Kanoników Regularnych Laterańskich w Mstowie. Delegacja szkoły ze sztandarem i kwiatami wzięła udział w uroczystej Mszy Św. na olsztyńskim Miejscu Straceń z okazji rocznicy pierwszych rozstrzeliwań polskich partyzantów oraz procesu 16-tu w Moskwie pod patronatem Prezydenta Miasta Częstochowy i Burmistrza miasta i Gminy Olsztyn.

W Szkole Podstawowej w Kusiętach odbywają się całoroczne dodatkowe zajęcia z historii lokalnej prowadzonych przez nauczyciela Marka Romańskiego „własna historia i kultura” oraz „komunikacja społeczna w społeczności lokalnej”. Nauczyciel Marek Romański prowadzi zajęcia według własnych programów z historii regionu. Pan Marek Romański jest autorem i współautorem 6 książek z historii gminy Olsztyn w tym „Z dziejów Gminy Olsztyn”, „Gmina Olsztyn w czasie II wojny światowej”, „Jurajska Gmina Olsztyn – album historyczny”, „Parafia pw. św.Jana Chrzciciela w Olsztynie – album historyczny”, „Przymiłowice – szkice z dziejów miejscowości”, „Zrębice – szkice z dziejów parafii i miejscowości”. Koordynator projektu Marek Romański jest także autorem kilkuset artykułów popularno – naukowych w mediach elektronicznych na forach społecznościowych. Pan Romański napisał także broszurę z okazji obchodów 100-lecia Szkoły Podstawowej w Kusiętach i nadaniu jej imienia „Szlaku Orlich Gniazd”, rozprowadzaną wśród mieszkańców Kusiąt i gminy pod tytułem „Historia Szkoły Podstawowej w Kusiętach”, gdzie odnajdziemy opis ważnych informacji z historii szkoły i całej miejscowości Kusięta. Do miejscowej szkoły uczęszczali w przeszłości przyszli księża np.: Marian Pałęga z Joachimowa, który po maturze

studiował w tajnym seminarium krakowskim wspólnie z Karolem Wojtyłą, późniejszym papieżem Janem Pawłem II, oraz urodzony 19.11.1947 roku w Kusiętach ksiądz Jerzy Knysak, późniejszy wikariusz parafii w miejscowościach Przystajń, Kalej, Dzierzniki, Chełmno, a także proboszcz w parafii Złochowice, a następnie parafii pw. św. Erazma BM w Sulmierzycach. W latach 2008 - 2017 był proboszczem w parafii pw. bł. Michała Kozala w Radomsku. Najbardziej znanym nauczycielem szkoły był Aleksy Ćwiakowski, żołnierz Legionów, nauczyciel naszej szkoły w 1920 roku, późniejszy poseł na Sejm RP w latach 1922-1927. Zakres jego działalności ograniczał się do sympatyzowania z ideą powrotu monarchii w Polsce. Koordynator projektu Marek Romański był inicjatorem wykładu wygłoszonego dla uczniów klas ósmych szkół z terenu miasta i gminy Olsztyn dr Adama Kurusa z IPN w Katowicach pt. „Działania zbrojne 7 Dywizji Piechoty w okolicach Częstochowy 1-4 września 1939 roku”. Uczniowie szkoły brali udział w wycieczkach do Krakowa, Wieliczki, Warszawy, na Jasną Górę i wielokrotnie do pobliskiego Olsztyna.

Co roku w październiku następuje sprzątanie grobu poległych w 1944 roku partyzantów i mieszkańców Skrajnicy przez uczniów szkoły. Także co roku następuje wyjście uczniów Szkoły Podstawowej w Kusiętach na Miejsce Straceń do Olsztyna. W tym miejscu hitlerowcy zamordowali w latach 1940-1944 aż 1968 osób. W październiku 2023 roku przedstawiciele społeczności szkoły uczestniczyli w promocji albumu historycznego naszego nauczyciela Marka Romańskiego pod tytułem „Zrębice – szkice z dziejów parafii i miejscowości”. Po zgłoszeniu listy nazwisk przygotowano tablicę na Gminnym Ośrodku w Olsztynie z nazwiskami poległych żołnierzy w wojnie polsko – bolszewickiej 1920 roku z Gminy Olsztyn (24 osoby) w tym sześciu z Kusiąt. Informacje na ten temat przekazano do IPN w Katowicach. Nikt z Instytutu Pamięci Narodowej takiej listy do tej pory nie posiadał. Uroczyste odsłonięcie tablicy z nazwiskami na GOK w Olsztynie odbędzie się 11 listopada 2023 roku w obecności wysokich władz lokalnych i duchowieństwa.

W procesie działań patriotycznych uczestniczy cała społeczność szkolna; dyrektor szkoły, uczniowie, rodzice, nauczyciele, pracownicy obsługi, społeczność wioski. Szkoła Podstawowa im. Szlaku Orlich Gniazd współpracuje we wszystkich zakresach działalności patriotyczno - kulturowej z m.in.: Posłami na Sejm RP, Burmistrzem Miasta i Gminy Olsztyn, radnymi powiatowymi i gminnymi, sołtysem, GOK i Biblioteką w Olsztynie, parafią w Olsztynie, WOPR Częstochowa, OSP Kusięta, Nadleśnictwem Złoty Potok, KGW, Klubem Sportowym „Orły” Kusięta, Stowarzyszeniem „Wokół Jeziora Krasowego”.

mgr Marek Romański

.....

podpis koordynatora szkolnego

podpis i pieczęć dyrektora szkoły / placówki

Kusięta, 15.10.2023 roku
miejscowość, data